

К. Д. Хоменко

Курилов Семен Миколайович

КУРИЛОВ Семен Миколайович (09. 09. 1935, Ольоринський насліг, нині Нижньоколим. р-ну, Респ. Саха, РФ – 06. 04. 1980, с-ще Черський Нижньоколим. р-ну) – засновник юкагирської літератури. Брат [Адо Улуро](#). Член СП СРСР (1969). Державна премія Якут. АРСР ім. П. Ойунського (1978). Здобув середню освіту. Від 1947 працював у колгоспі, сільраді й культ.-осв. установах; від 1969 – ст. методист відділу культури Нижньоколим. райвиконкому. Усі свої твори записував кирилицею розмов. нар. мовою, значно пізніше його брат розробив юкагир. писемність. Дебютував оповіданням «Увидимся в тундре» (зб. «От Москвы до тайги одна ночевка», Москва, 1961). Його перший роман «Ханидуо уонна Халерха» («Орленя і чайка», 1971; уперше опубл. в перекл. рос. мовою Р. Палехова – «Ханидуо и Халерха», Москва, 1969) – про стражденне життя народів Крайньої Півночі, своєрідне соц.-психол. полотно на ґрунті буття рідного народу. Як і в ін. творах, К. широко використав у романі нар. фольклор, традиц. поняття. Не меншої слави зажив наступ. роман «Новые люди» (Москва, 1975; юкагир. – «Сага дьон», 1977), у якому відображено життя юкагирів на фоні великих соц. змін. К. активно уболівав за долю свого народу, у листах до ген. секр. ЦК КПРС Л. Брежнєва сміливо звертав увагу на утиски юкагирів, на нестерпні умови їхнього життя, що призводять до вимирання народності. Укр. читач уперше познайомився з творчістю К., коли у г. «Комсомольське плем'я» (Вінниця) від 1 травня 1972 у перекл. К. Хоменка було надрук. оповідання «Побачимось в тундрі». Схвильовано на цю подію відгукнувся сам К.: «Чи міг мріяти хоч би один юкагир, хоч подумати, що один із його земляків заговорить по-українськи!». Він мріяв побувати в Україні, називав своїми літ. вчителями Т. Шевченка, Марка Вовчка, М. Коцюбинського. Потім укр. переклади опубл. в г. «Молодь України», «Молода гвардія», «Новий день», «Вінницька правда», «Панорама»,

«Вінницька газета», «Чернігівська “Просвіта”», «Край Кам’янецький», «Кримська світлиця», ж. «Дніпро», «Жовтень», «Прапор», «Україна», щорічнику «Сузір’я». Низку статей творчості К. присвятили К. Хоменко, Р. Лубківський, К. Гордієнко, І. Дзюба та ін. Окремі твори К. перекладено також латис., якут., казах., румун. і польс. мовами.

Рекомендована література

1. Хоменко К. Юагирії відданий син // Комсом. плем’я. 1975, 11 верес.;
2. Його ж. Син Юагирії // Молодь України. 1977, 25 трав.;
3. Гордієнко К. Історії сплетений вінок // Прапор. 1984. № 8;
4. Хоменко К. Д. Семен Курилов в воспоминаниях современников. Якутск, 1995;
5. Корсовецький О. Зігріваючий подмух з Юагирії // КСв. 1997, 19 квіт.;
6. Хоменко К. «Я щасливий, що мене читає Україна» // Київ. 1998. № 5–6;
7. Його ж. Юагирії відданий син: (До 70-річчя від дня народж. С. Курилова) // Вінниччина. 2005, 16 верес.

Покликання на статтю:

Курилов Семен Миколайович / К. Д. Хоменко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-51917>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).